

הישראלית לזו הלבנונית, צפונה אל ערוץ הליטני – ועל ידי כך, יצירת רצועת ביטחון. בלעדי פעולה זו, קשה להאמין כי 100 אלף תושבי הצפון יחזרו ליישוביהם. כוחות 'רדואן' שממתינים להם מעבר לגבול, איומי הטילים, והסיט הנורא מכול שכבר התרחש ביישובי עוטף עזה, לא יאפשרו להם, ובצדק, לשוב למציאות שבה ניתן להסתמך על כך שחזבאללה "מורתע".

כדי שנעביר את קו ההגנה לליטני, חזבאללה יצטרך להיכנע כניעה גמורה – ואם ולא, ישראל תצטרך להעביר כ-700 אלף אזרחים לבנונים שיעים, תומכי חזבאללה, צפונה. מי שתוהה אם המחיר הבינלאומי או המוסרי אינו כבד מדי יכול להיזכר בבוקרו של השבעה באוקטובר ותנוח דעתו. אם יש משהו שגילינו בחודשיים האחרונים, הוא שבמלחמות צריך להכריע, ומוטב לפני שהאויב מצליח לממש את משאלותיו הרצחניות.

ישות רצחנית שאינה שונה במאום מחמאס בעזה, וככל הנראה חזקה ממנה בהרבה. לאור זאת, וכאשר התנאים יבשילו (ומוטב מוקדם), ישראל תהיה חייבת לצאת למתקפת מנע בצפון ולהכריע את חזבאללה. השלב הראשון, שאותו ישראל כבר ביצעה, הוא להציב בפני האו"ם דרישה חד משמעית לקיום החלטה 1701 שהתקבלה בסוף מלחמת לבנון השנייה. על פי החלטה זו חזבאללה ייסוג אל עברו הצפוני של הנהר ליטני ויפורק מנשקו. ניתן להעריך כי דרישות אלו לא יתקיימו, וישראל תעבור לשלב השני ותצא למלחמת לבנון השלישית שתהיה בתקווה מלחמת לבנון האחרונה.

מתקפה זו חייבת להציב יעד דיפלומטי ברור וארוך טווח. "קו ההגנה לעולם ייפרץ", טען קלאוזוביץ, ועל כן מוטלת עלינו החובה לייצר הגנה קדמית משמעותית. התוצאה המדינית האפשרית היחידה שתחזיר את הביטחון ליישובי הצפון היא העברת "הקו הכחול", הוא קו הגבול בין השליטה

יואב שורק

ישראליות: היהודי החדש

מתוך אימי המלחמה נחשף טבע עמוק של הדור הזה, המשרטט מחדש את מהות היהדות ומערער על גבולותיה

השמה במרכז ערכים ליברליים מערביים, ואחת הכרוכה סביב זהותה היהודית, וסביב הערכים, המקורות והמעשים המזוהים עימה.

אם היינו מתבקשים לתאר, אי אז בחול המועד סוכות, את הקרע הפנים ישראלי,

אל חגי תשרי של תשפ"ד הגענו מתוך קרע עמוק שאיים על החברה הישראלית. היו מעורבים בו ענייני ימין ושמאל, קואליציה ואופוזיציה – אבל עמוק בתוכו בלט הקרע שבין דתיים לחילונים. לא כל הדתיים, לא כל החילונים, ולא דווקא על שאלות של אמונה – אבל בהחלט שתי תרבויות, אחת

שיש טוב ויש לדבוק בו, ויש להילחם עליו – ויש רע שצריך להכרית. שיש בשביל מה לחיות, וגם למען מה למות – אם מצווים בכך חיים וטוב למשפחה, לעם ולאנושות. לא רלטיביזם, לא ניהיליזם, לא פונדמנטליזם, לא שנאת העולם הזה ולא בוז למה שמעבר. כאשר מתבוננים בערכים הגלומים באמונה הזאת, אי אפשר לחמוק מהכרה בכך שזוהי אמונה יהודית, ביטוי של תפיסות העומק שהונחלו לעולם במהפכה האנטי־פגאנית של העברים. אבל זו לא 'סתם' אמונה יהודית, הדומה לביטוייה מדורות קודמים. לא. זו אמונה יהודית שמשולבת בה תודעה עמוקה של נטילת אחריות, של יכולת; אמונה הבאה עם כוח, עם ביטחון עצמי, עם נחישות – אמונה ישראלית.

הנה כך, צאצאי צאצאיו של אברהם אבינו שבים ומנכיחים בעולם את מסריו הבסיסיים. אם אינם נביאים, בני נביאים הם.

ולמרבה הפלא, הבשורה היהודית כל כך הזאת מגיעה מחוגגי הנובה מחוגגי שמחת תורה גם יחד. הרי זו תופעה מופלאה: הנגיעה העמוקה ביותר של הדור הזה באמונה, כלל אינה מבדילה בין שומרי המצוות לשאינם, בין מקבלי החינוך הדתי ומקבלי החינוך האוניברסלי. ודאי שיש הבדלים, וודאי שאלה משפיעים במידה מסוימת גם על גילויי האמונה הללו – אבל לעובדה הבסיסית לא ניתן להתכחש: גילוי האמונה הנשגב ביותר של הדור הזה, מחזות הגבורה של תשפ"ד, שבעיני חלק ממחולליה הם גם 'קידוש השם', אינם תחומים בקווי המתאר של 'המחנה האמוני', זה שהרגיל את עצמו למחשבה שהוא-הוא נושא דגל היהדות בדור הזה, ומולו מחנה של 'מתיוונים'. ממש לא. אולי אפילו להפך: הגבורה שהתגלתה

אולי היינו מוצאים ביטוי סמלי להם בתוכניות לימים הקרובים: מצד אחד, כאלה העוסקים בהכנות לתיקון ליל הושענא-רבה ולהקפות שמחת תורה, ומצד שני, כאלה המטפחים ציפיות לקראת פסטיבל הטרנס "נובה" (אירוע נישתי, אומנם, אבל כזה שבוודאי מייצג יסודות של תפיסת עולם חילונית מובהקת). הכול ציפו להתעלות מן השגרה, לשיכרון מסוים, אבל בדרכים שונות, שונות מאוד.

והנה, בבוקר שבת של שמחת תורה, לנוכח ההתקפה המחרידה של האויב על בסיסי צבא, על יישובים ועל חוגגים, הועמדה הישראליות אל מול ההכרח לגעת במקומות הקיומיים ביותר. במקום השמחה המתפרצת, ההתעלות אל מעל ליומיום, כפתה המציאות או ההשגחה על הישראלים לרדת אל המישור התשתיתי שמתחת ליומיום, אל התודעה שעליה הכול נבנה, במודע או שלא במודע.

ומהמקום הנורא הזה נחשפה גבורה יוצאת דופן. גבורה ישראלית, זו המשורטטת ביד אמן מעמיקה במסתו של שמואל פאוסט בגיליון זה. גבורה שמגלה לנו את מה שלא ידענו על עצמנו, את מה שלא חשבנו על הדור הזה, הדור שגדל לכאורה אל השפע ואל הנינוחות, הדור שהאכפתיים שבתוכו הם אקטיביסטים בשאלות של עיצוב החברה האזרחית דווקא.

אפשר להפוך במשמעות הגבורה הזאת, אבל דומני שאי אפשר שלא להבין שיש בה גילוי עמוק של אמונה. אמונה במובנה הפשוט ביותר, שאינו מתחלק לריטואלים וזרמים: האמונה שהאדם נברא בצלם אלוהים (לאו דווקא בפרשנות ה'דתית' של המונח); שהאדם נברא להרבות חיים ואור ולא להפך;

בסתיו 2023 היא תופעה 'ישראלית', כזו שמחברת בין דתיים לחילונים, ואם היא מותירה מאחור מישהו הרי זה דווקא את 'היהודי הישן'.

ביטוי סמלי, אולי, אך רב משמעות בעיניי בהקשר זה הוא ריבוי הגיבורים והחללים ממרחב 'התפר' הישראלי, בנים למשפחות דתיות, לעתים דתיות מאוד, שאימצו אורח חיים חילוני – באופן זמני או מוחלט, איש לא ידע – אבל שיחם ושיגם, גם לפני שהקרבות חשפו את שבפנים, נותר מחובר, מחובר מאוד אפילו, לערכי היסוד של חינוכם הלאומי והאמוני. הרי אין להכחיש שהאמונה בחובה להילחם ברע ולהגן על הטוב, שההבנה שהאדם אינו פרודה בודדת אלא חלק ממשפחה ומעם, ולעיתים עליו למסור נפשו עליהם – אין להכחיש שרעיונות אלה דומיננטיים במיוחד בחינוך הדתי, והם באים לידי ביטוי גם אצל צעירים שזנחו דגשים אחרים של חינוך זה, ובראשם שמירת קפדנית על מצוות.

דורות חלפו מאז הכריזה הציונות על החתירה ליצירת 'יהודי חדש'. היו שכבר הספידו את הציונות בכלל, אבל באו מאורעות הימים וגילו שלא רק שהיא חיה וקיימת – אלא שהיא הצמיחה בתוכנו יהודי-ישראלי חדש. ישראלי שמגלה יסודות קיומיים עמוקים של אמונה, ומאתגר באופן חדש את כלל התפיסות של כולנו, דתיים וחילונים כאחד. מה משמעותה של יהדות היום? כיצד מחנכים ומטפחים אליה? האם ייתכן שכל הוויכוחים שלנו מלפני שבועות אחדים החמיצו את הנקודה, והאם מערכות החינוך שלנו – אלה החרדות על שמירת מצוות ואלה החרדות מפני שמירת מצוות – מתעסקות בעניין הלא נכון?

אינני נמנה עם אלו המאמינים בשברים תרבותיים, ואין לי ספק שגם לאחר הבדיקה נשוב ונחנך את ילדינו בצורה דומה לזו שחינכנו בה בעבר. דומה, אבל לא זהה: נפתח לנו חלון אל נפש הדור ואל פעולתה של ההיסטוריה, והוא חייב ללמד אותנו פרק במהותה של יהדות ישראלית.

ליאת נטוביץ-קושיצקי

בריתות ישנות חדשות

מתוך שבירי התפיסות המקובעות שהתנפצו בפרוץ המלחמה, יכולות לקום מחדש ההסכמות שכונו את ישראל בשנותיה הראשונות. לשני המחנות יש על מה לוותר – ומה להרוויח

מהסוג שמסתיים באבחה אחת. במקום שש אחרי המלחמה אנו צפויים להיפגש מוקדם משנרצה בשעת דמדומים חורפית, בסביבות ארבע. הצדדים בקרב על הנרטיב

בקרב מאוד, שגרת הלחימה בעזה ובצפון תשוב ותתמוזג עם שגרת המאבקים הפנימיים בישראל. היום שאחרי המלחמה לא יכריזו על עצמו בבידור. זו אינה מלחמה